

ВЕЩИТЕ ЛИЦА В БЪЛГАРИЯ – ЕТИЧНИ СТАНДАРТИ И МЕХАНИЗМИ ЗА КОНТРОЛ В ЪРХУ ТЯХНАТА ДЕЙНОСТ

КРИМИНАЛИСТИЧНИ ЕКСПЕРТИЗИ

Дактилоскопна експертиза

Предмет на експертизата: Има ли върху представения обект годни дактилоскопни след и от пръсти и длани за идентифициране на лицето, което ги е оставило? От коя ръка, кой участък и ако е пръстова

-

от кой пръст е оставена следата? Оставена ли е представената следа от лицето

... ?

Да се установи дали следата не е оставена от лице, чиито отпечатъци са включени в система

AFIS

?

Съществува ли съвпадение на следата с други следи от неразкрити престъпления? Съвпада ли следата, иззета от конкретно местопроизшествие, със следите от

друго конкретно местопроизшествие? какъв е механизмът на образуване на следите от пръсти и длани; образуваните на различни места и предмети следи от пръсти и длани от едно и също

лице ли са оставени; има ли тъждество между изпратените за изследване следи и сравнителните образци от дадено лице или група лица, и др.

Експертиза на следи от крак

Предмет на експертизата: От обувка за какъв крак и от коя част на обувката е оставена следата?

От какъв вид и размер обувка е оставена следата? Годна ли е следата за идентификация на обувката, която я е оставила? От едни и същи обувки ли са оставени

представените следи? Оставена ли е следата от представената обувка? Какви особености притежава обувката, оставила следата? По следите върху вътрешната част на обувката какви особености има ходилото на човека, който е я носил? Какъв е приблизителният ръст на човека (пол или друга характеристика), оставил следата или носил обувката? Какъв е механизмът на образуване на пътечката със следи (ходене, бягане, носене на товар, направление на движение) и налице ли са особености в походката на човека, оставил следата? От бос или обут в чорап крак е оставена следата? Какъв размер обувки носи лицето, оставило следата? Оставена ли е следата от конкретно лице или представен чорап. (в изследванията участва и ветеринарномедицински специалист) Оставена ли е следата от копитата (подковите) на конкретно животно? Оставена ли е пътечката със следите от конкретно животно? От какво животно е оставена следата? (в изследванията участва и ветеринарномедицински специалист)

Експертиза на следи от зъби

Предмет на експертизата: Оставена ли е следата от човешки зъби? От коя челюст и от кои зъби е оставена следата? Какъв е механизмът на въздействие на челюстите - захапване или отхапване? Оставена ли е следата от зъбите на конкретно лице? Какви анатомични особености притежава зъбният апарат на човека, оставил следата? Носена ли е протезата от конкретно лице?

Експертизи на следи от взлом/ следи от инструменти и предмети/

Предмет на експертизата е : Представлява ли намерената следа резултат от взломяване на преградата? Каква е посоката на разрушаване на преградата (стъкло, врата, прозорец и др.)? Какъв е механизмът на образуване на следата? С какво оръдие е взломена преградата? От едно или различни оръдия са образувани представените следи? Оставена ли е следата върху обекта от конкретно оръдие? Какъв е видът на инструмента /предмета/, чрез който са причинени следите; от изпратения /посочения/ за изследване инструмент /предмет/ ли са причинени следите; и др.

Експертизи на заключващи устройства

Предмет на експертизата е: По какъв начин е отворено/взломено/ заключващото устройство/ брава или катинар/? По един и същ начин ли са отворени представените заключващи устройства? В какво положение се е намирал заключващият механизъм-отворено или заключено? Явява ли се следата върху предоставеното заключващо устройство резултат на въздействие с подбран, подправен ключ или шперц? Може ли да се отключи представеният катинар без отстраняване на ригела? Употребяван ли е даденият катинар? Изправен ли е механизъмът на дадено заключващо устройство и годен ли е за заключване? Може ли да се отвори дадено заключващо устройство с помощта на представения инструмент? С какво оръдие е взломен катинарът? Взломено ли е заключващото устройство с представеното оръдие? В заключено или в отключено състояние е взломено заключващото устройство? Отключвано ли е заключващото устройство с представения ключ?

Експертиза на следи от транспортни средства

Предмет на експертизата е : Оставена ли е представената следа от колело на транспортно средство? От какъв модел гума е оставена следата? От какъв вид и модел транспортно средство са оставени следите? От едно или няколко транспортни средства

са
оставени следите? В какво направление се е движело транспортното средство,
оставило
следата? От какъв тип тяга е движено превозното средство, оставило следата?
Оставени
ли са следите от конкретно транспортно средство или гуми?

Експертиза за установяване на цялото по неговите части

Предмет на експертизата е: изпратените за изследване части от един и същ обект ли са /дали са представлявали едно цяло/; По какъв начин е отделена представената част от предмета (разчупване, разрязване, разкъсване и др.)? Част от какъв предмет е представеният обект? Представлявали ли са едно цяло представените обекти? Явява ли се представения обект част от конкретен чифт? Явява ли се представения обект част от конкретен механизъм? Явяват ли се представените предмети части от един комплект? и др.

Балистична експертиза

Предмет на експертизата: изпратеният за изследване обект представлява ли огнестрелно оръжие; каква е системата, моделът на оръжието; исправно ли е оръжието и възможно ли е чрез него да се произведе изстрел; възможен ли е изстрел с оръжието без натискане на спусъка; преправяно ли е оръжието; от какъв вид оръжие е изпратената за изследване част от оръжие; дали изпратеният за изследване обект представлява част от патрон; от какъв вид, система и модел са изпратените за изследване патрон, гилза и/или куршум; патронът годен ли е за стрелба; гилзата и куршумът от един и същ патрон ли са;

какъв е калибърът на патрона, гилзата и/или куршума; куршумите и гилзите от едно и също оръжие ли са изстреляни; от представеното оръжие ли са изстреляни изпратените за изследване куршуми и гилзи; установяване наличието на следи от изстрел върху изпратения за изследване предмет; кое е входното отворстие на куршума; от какъв вид огнестрелно оръжие е отворстието върху поразения от куршума обект; колко огнестрелни пробойни има върху изпратения за изследване обект; в каква последователност са произведени изстрелите; образуваните пробойни от един и същ куршум ли са, и др.

Почеркова експертиза

Предмет на експертизата: кой е изпълнителят на ръкописен текст; едно и също лице ли е написало ръкописния текст в различни документи; кое от лицата е изпълнило ръкописния текст в представения документ?подписът в документа положен ли е от дадено лице; от едно и също лице ли са положени два или повече подписа; установяване пола на лицето, което е на писало ръкописния текст или е положило подписа; каква е възрастта на изпълнителя на ръкописния документ; има ли елементи на подражание при изпълнението на ръкописния текст; ръкописният текст в нормални условия ли е изпълнен; текстът написан ли е с непривична за изпълнителя ръка, От колко лица са изпълнени текстовете в представените документи и кои от текстовете са изпълнени от едно и също лице? Изпълнен ли е текстът с умишлено изменен почерк? Изпълнен ли е ръкописът в необичайни условия на писане? Изпълнен ли е ръкописът със смяна на пишещата ръка? Изпълнен ли е ръкописът с подражание на апочерк на конкретно лице (имитиран ли е почеркът на конкретно лице)? и др.

Експертизи за техническо изследване на документ

Предмет на експертизата: какви са физическите и химическите свойства на хартията, на която е написан документ; на една и съща хартия ли са написани два и повече документа; инкриминираният документ написан ли е на стандартна за неговия вид хартия; с едно и също мастило ли са написани два и повече документа; с едно и също пишешо средство ли са написани изпратените за изследване

документи; има ли извършени изменения в първоначалното съдържание на документа и какви са те (по какъв начин са извършени)? какво е първоначалното съдържание на изменените текстове; какво е било първоначалното съдържание на заличените, задраскани, отстранените или залепени текстове или реквизити на документа?; едно и също лепило ли е използвано при изготвянето на изпратените за изследване документи; в документа има ли заличаване на текст или отделен писмен фрагмент; по какъв начин е заличен даден текст или фрагмент от документа и какво е било първоначалното му съдържание; има ли добавка в документа и къде точно е направена; с едно и също индиго ли са написани изпратените за изследване документи; едновременно ли са изпълнени оригиналът и неговото копие; каква е последователността на полагане на подписа и печата в документа; какво е съдържанието на овъглен документ; каква е давността на документа; по какъв начин е изготвена бланката на документа? Съответства ли бланката за установената форма на представения документ? Какво е съдържанието на обгорения или изгорения документ? Каква е последователността на нанасяне на текстовете и реквизитите на документа? Едновременно ли са изпълнени индигираните екземпляри и оригиналът на документа? Сменяна ли е фотоснимката в представения документ? и др.

Експертиза на език и стил/Автороведческа експертиза/

Предмет на експертизата: кой е авторът на изпратения за изследване текст; конкретното лице ли е автор на представения документ/материал/; едно и също лице ли е автор на инкриминирания документ и изпратените за сравнително изследване документи; какъв е пред полагаемият социално-демографски портрет на автора - състояние на писмената грамотност, професионална насоченост, регионална принадлежност и др.; едно и също лице ли е автор и изпълнител на представения за изследване текст; възможно ли е в писмения текст умишлено да са използвани неприсъщи за автора понятия и кои са те.

Портретна експертиза

Предмет на експертизата е : дали на представения снимков материал е заснето едно и също лице, дали лицето от предоставения снимков материал е идентично с лицето от снимката, поставенина в инкриминирания документ и др.

Одорологична експертиза

Предмет на експертизата: Съществува ли идентичност между одорологичната следа, иззета при огледа на местопроизшествието, и мириса на конкретно лице? Идентична ли е представената следа от мирис с други следи от неразкрити престъпления (посочва се периодът от.... - до.... и видът на престъпленията и се ограничава кръгът на проверките до минимум)?

Да се сравни мирисът на дадено лице със следите от неразкрити престъпления.

Ситуационна експертиза

Предмет на експертизата: какво е било взаимното положение между лица, превозни средства и други обекти по време на разследваното събитие; в каква последователност са извършени действия или са настъпили процеси, свързани с разследваното събитие; каква е била продължителността на отделни действия или процеси, свързани с разследваното събитие; каква е била интензивността и динамиката на свързани с разследваното събитие действия и процеси; каква е давността на действия и процеси, свързани с разследваното събитие, и др.

CC [Program for the development of the judicial system](#) .